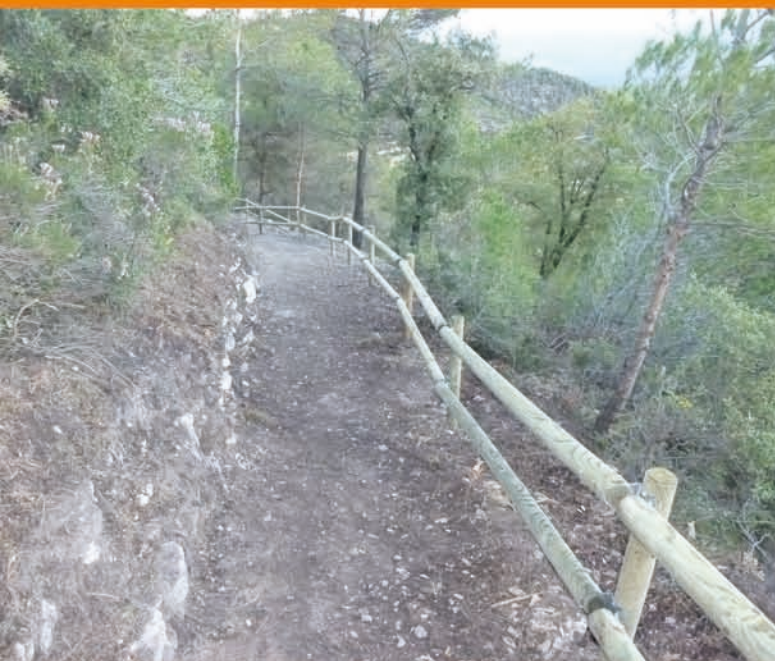

Usted se encuentra en los ESPACIOS DE LA BATALLA DEL EBRO, un recorrido histórico por uno de los escenarios determinantes de la Guerra Civil Española.

La Batalla del Ebro representó el enfrentamiento entre las mejores unidades militares de dos grandes ejércitos: el Ejército Popular de la República y el ejército franquista enviado al Ebro para repeler la ofensiva republicana.

El recorrido por el territorio de los ESPACIOS DE LA BATALLA DEL EBRO incluye un conjunto de rutas por lugares históricos y centros de interpretación situados a lo largo de la comarca de la Terra Alta y la Ribera d'Ebre, los principales escenarios de los 115 días de combates que convirtieron la del Ebro en la batalla más dura, sangrienta y decisiva de toda la guerra.

Punt d'informació de Corbera d'Ebre
Punto de información de Corbera d'Ebre
977.421.528 / 977.421.726
C/Freginals 18-24
43784 Corbera d'Ebre
www.batallaebre.org

Oficina de turisme d'Ascó / oficina de turismo
977.406.583 Pl. de l'estació, 3 43780
turisme.ascó@altanet.org

Imatges: Biblioteca Nacional i Arxiu del COMEBE.
Textos: Rams Domenech .SC i Àlex Cervelló
Disseny: Francisco Callís

memorial
democràtic

COMEBE

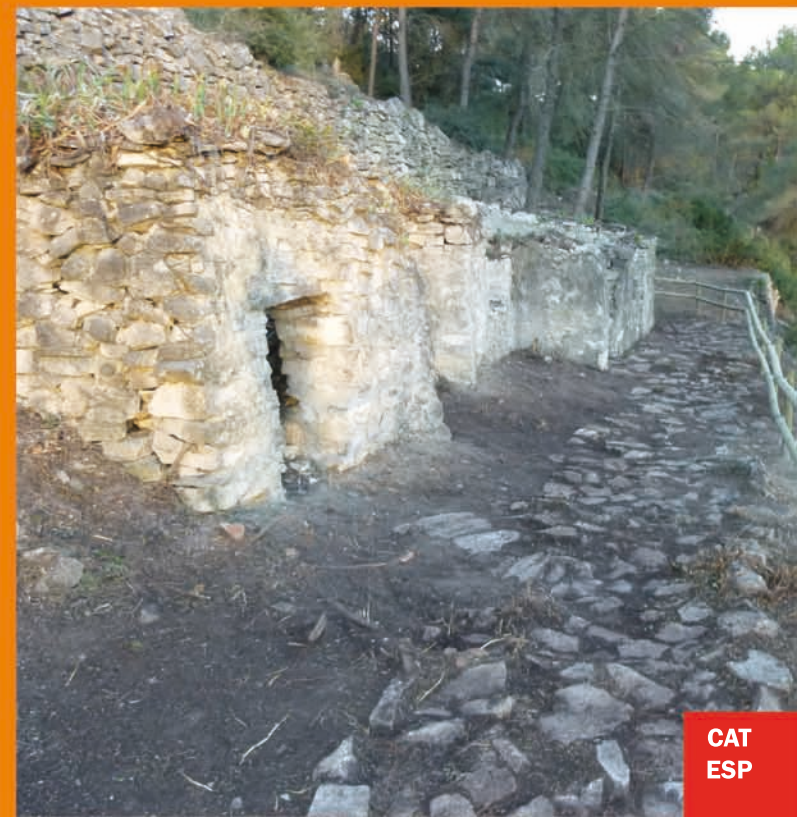
Generalitat
de Catalunya

**Espais
de la Batalla
de l'Ebre**

**Campament del
XV cos d'Exèrcit**

Ascó

Us trobeu als ESPAIS DE LA BATALLA DE L'EBRE, un recorregut històric per un dels escenaris més determinants de la Guerra Civil Espanyola.

La Batalla de l'Ebre va representar l'enfrontament de les millors unitats militars de dos grans exèrcits: L'Exèrcit Popular de la República i l'exèrcit franquista enviat a l'Ebre per tal de repel·lir l'ofensiva republicana.

El recorregut dels ESPAIS DE LA BATALLA DE L'EBRE inclou tot un seguit de rutes per espais històrics i centres d'interpretació distribuïts al llarg de la comarca de la Terra Alta i la Ribera d'Ebre, els principals escenaris dels 115 dies de combats que van convertir l'Ebre en la batalla més dura, sagnant i decisiva de tota la guerra.

Un cop frenada l'ofensiva republicana, l'exèrcit franquista va anar recuperant, poc a poc, el terreny perdut i obligaren als republicans a retrocedir. Davant aquest avanç imparable, el 3 de novembre, Juan Modesto, cap de l'Exèrcit de l'Ebre, va encarregar al tinent coronel Manuel Tagüeña, cap del XVè Cos d'exèrcit, organitzar una defensa esglaonada de les darreres posicions republicanes que havien de permetre la retirada de les tropes per Flix. La darrera línia de resistència estava situada al sector de la Fatarella - Riba-roja d'Ebre - Ascó, on també s'hi va instal·lar el Campament del XV Cos d'Exèrcit perquè estava ben defensat, camuflat i amb un gran domini visual sobre el riu, que permetia el contacte continuat amb la rearguardia republicana.

El campament del XVè Cos d'exèrcit i el quarter general de l'Estat Major es va situar en quatre terrasses de conreu, orientades d'est a oest i delimitades per alts marges aprofitats per recolzar-hi les cabanes i dependències necessàries per al dia a dia de la tropa, com magatzems, oficines, latrines, cuines, infermeria, etc., a més de refugis excavats per tal de garantir la seguretat dels acampats.

Aquestes cabanes eren d'una sola planta, de forma quadrangular, amb finestres a l'exterior i teulada a una sola vessant, que foren construïdes emprant la tècnica tradicional de la pedra en sec. Les més ben condicionades estaven arrebossades amb argamassa i el paviment interior enrajolat, sent probable que aquestes fossin les destinades als comandaments.

La zona recuperada és la que té més cabanes agrupades, amb tres grups de construccions a la mateixa terrassa i amb carrers empedrats i desaigües per facilitar la circulació dels soldats.

Una vez frenada la ofensiva republicana, el ejército franquista fue recuperando, poco a poco, el terreno perdido y obligaron a los republicanos a retroceder. Ante este avance imparable, el 3 de noviembre, Juan Modesto, jefe del Ejército del Ebro, encargó al teniente coronel Manuel Tagüeña, jefe del XV Cuerpo de ejército, organizar una defensa escalonada de las últimas posiciones republicanas que habían de permitir la retirada de las tropas por Flix. La última línea de resistencia estaba situada en el sector de La Fatarella - Riba-roja d'Ebre - Ascó, donde también se instaló el Campamento del XV Cuerpo de Ejército porque estaba bien defendido, camuflado y con un gran dominio visual sobre el río, que permitía el contacto continuado con la retaguardia republicana.

El campamento del XV Cuerpo de ejército y el cuartel general del Estado Mayor se situó en cuatro terrazas de cultivo, orientadas de este a oeste y delimitadas por altos márgenes aprovechados para apoyar las cabañas y dependencias necesarias para el día a día de la tropa, como almacenes, oficinas, letrinas, cocinas, enfermería, etc., además de refugios excavados para garantizar la seguridad de los acampados.

Estas cabañas eran de una sola planta, de forma cuadrangular, con ventanas al exterior y tejado a una sola vertiente, que fueron construidas utilizando la técnica tradicional de la piedra en seco. Las mejor acondicionadas estaban rebozadas con argamasa y el pavimento interior alicatado, siendo probable que estas fueran las destinadas a los mandos.

La zona recuperada es la que tiene más cabañas agrupadas, con tres grupos de construcciones en la misma terraza y con calles empedradas y desaigües para facilitar la circulación de los soldados.

